

NASILJE MODERNIM OBLICIMA KOMUNIKACIJE- INTERNET I MOBITEL

Krmek, M., Škrlec, N., Buljan Flander, G.,

www.poliklinika-djeca.hr

- Upotreba računala i Interneta, mobitela, dječja pornografija, iskustva na chat-u, *cyberbullying* – sve češće teme
- Bez obzira na roditeljske preferencije, djeca i mladi prate i koriste računalnu tehnologiju
- Nemoguće i nepotrebno zabraniti djeci da se koriste računalom i Internetom

Prednosti modernih oblika komunikacije

- Učenje i brz pregled najnovijih spoznaja i pretraživanje baza podataka
- Laka i brza dostupnost informacija
- Izvor zabave
- Brza i jednostavna komunikacija
- Omogućava učenje pismenog izražavanja
- Potiče razvoj kreativnosti, strategija rješavanja problema i selekciju informacija
- omogućava razmjenu iskustava, mišljenja i informacija s ljudima sličnih interesa ili problema

Opasnosti modernih oblika komunikacije za djecu i mlade

- Izloženost neprimjerenim seksualnim sadržajima
- Internet – novo igralište dostupnije pedofilima
- Izloženost uznemirujućim i neprijateljskim porukama
- Moguća pretjerana izoliranost djece i mladih radi prečestog i/ili dugotrajnog korištenja interneta

Anonimnost

- Prednosti: izražavanje mišljenja bez straha od osude, ismijavanja, kritike
- Nedostaci: otvorena pozivnica osobama s lošim namjerama, osjećaj da se nekažnjeno mogu ne poštovati društvene norme i ograničenja

Istraživanja u Hrvatskoj

- Hrabri telefon i Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba (2005.)

Glavni cilj istraživanja:

- Utvrditi incidenciju izloženosti djece nepoželjnom seksualnom materijalu na internetu
- Ispitati emocionalne i ponašajne reakcije djece nakon izlaganja seksualnom sadržaju i neprimjerenim seksualnim komentarima i pitanjima
- N=4000 djece iz 19 škola u različitim dijelovima RH

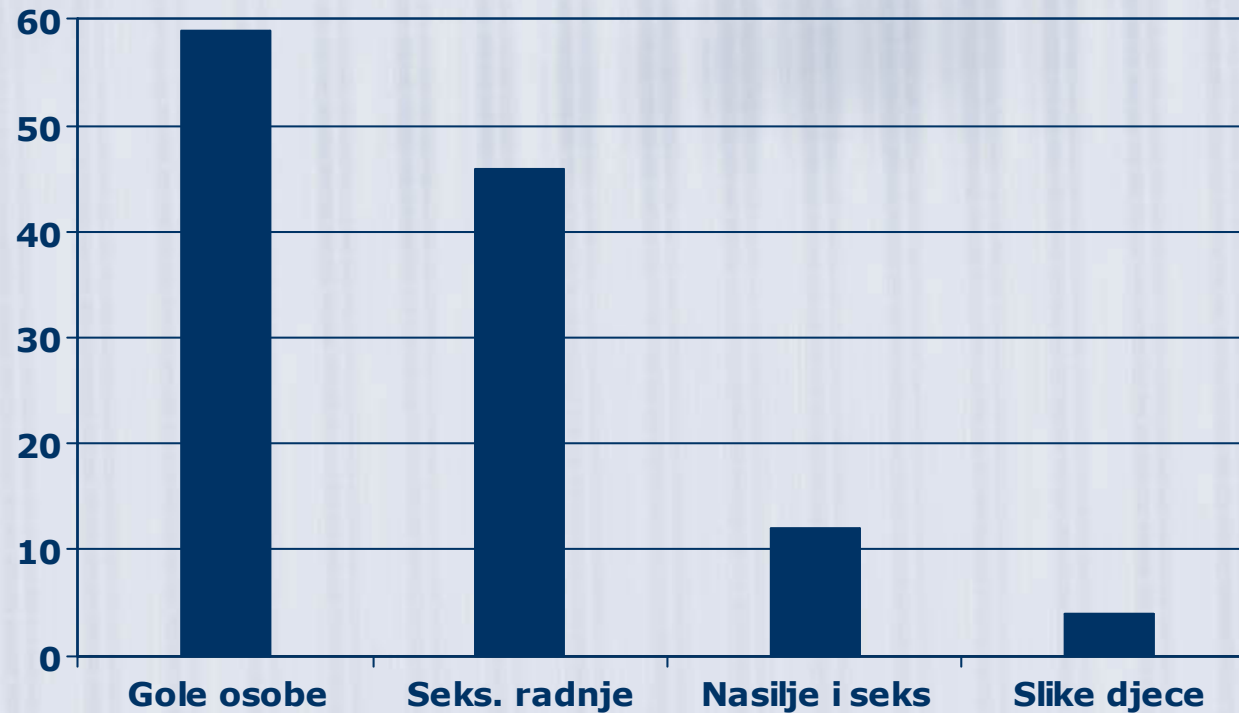
Rezultati istraživanja pokazuju....

- 90% djece koristi računalo
- 73% djece ima iskustvo korištenja Interneta
- 47% djece koja nemaju računalo kod kuće koriste Internet

- Najčešće koriste Internet za:
 - besciljno surfanje i pretraživanje (53%)
 - “skidanje” glazbe (48%)
 - za učenje i školske aktivnosti (40%)
 - Chat (43%) i elektronska pošta (24%)

Izloženost djece seksualnom sadržaju putem Interneta:

27% djece bilo izloženo porukama sa seksualnim sadržajima

- Većina izlaganja - tijekom “surfanja” Internetom (67%).
- Dječaci i starija djeca - primili više poruka sa seksualnim sadržajem.
- 25% djece izložene porukama sa seksualnim sadržajima imali uznemirujuću emocionalnu reakciju, uglavnom osjećaj uznemirenosti i nesigurnosti
- Emocionalne reakcije - češće kod djevojčica i mlađe djece
- 33% djece nije nikome povjerilo svoje iskustvo
- 17% djece otišlo na ponuđene stranice - češće dječaci nego djevojčice

- 27% djece smatra da je u redu otići na sastanak s online prijateljem bez pratnje roditelja
- Rezultati upućuju na smanjenu mogućnost nadzora nad sadržajima i aktivnostima koje dijete prima putem elektronske pošte.

Podaci MUP-a RH (2007):

- Broj kaznenih prijava:
 - iskorištavanje djece za pornografiju = 27,
 - upoznavanje djece s pornografijom = 23
 - dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži = 39
- 140% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

- SAD - istraživanja upozoravaju na sve veći postotak mladih koji imaju iskustvo da je odrasla osoba tražila da se fotografiraju u seksualiziranim pozama

Istraživanja u SAD-u

- N=1500 djece u dobi 10-17 godina
- 13% izloženo neprimjerenim seksualnim porukama
- 4% - odrasla osoba htjela susret s djetetom
- 75% - djeca pozvana na sastanak
- 34% - ostvaren telefonski kontakt
- 18% - odrasla osoba koja je imala seksualne namjere došla djetetu kući
- 40% online zlostavljača posjeduju dječju pornografiju

- Sanderson (prema O Connell, 2005.):
u porastu korištenje 3G mobilnih
telefona sa kamerom
- Japan - takvi mobiteli mnogo dostupniji
 - povećanje od 260% - seksualno
zlostavljanje i prijenos dječje pornografije
putem mobilnih telefona
 - 90% zlostavljanja - prvi kontakt
uspostavljen putem mobitela

Veći rizik...

- Najrizičnija su djeca između 12 i 15 godina
- Stariji adolescenti su pustolovniji, neovisniji, koriste rizičnije internetske aktivnosti, pokazuju interes za seks, skloni su istraživanju na području seksualnosti
- Često se zaljube i razviju osjećaj pripadanja u odnosu na “internetskog namamljivača”

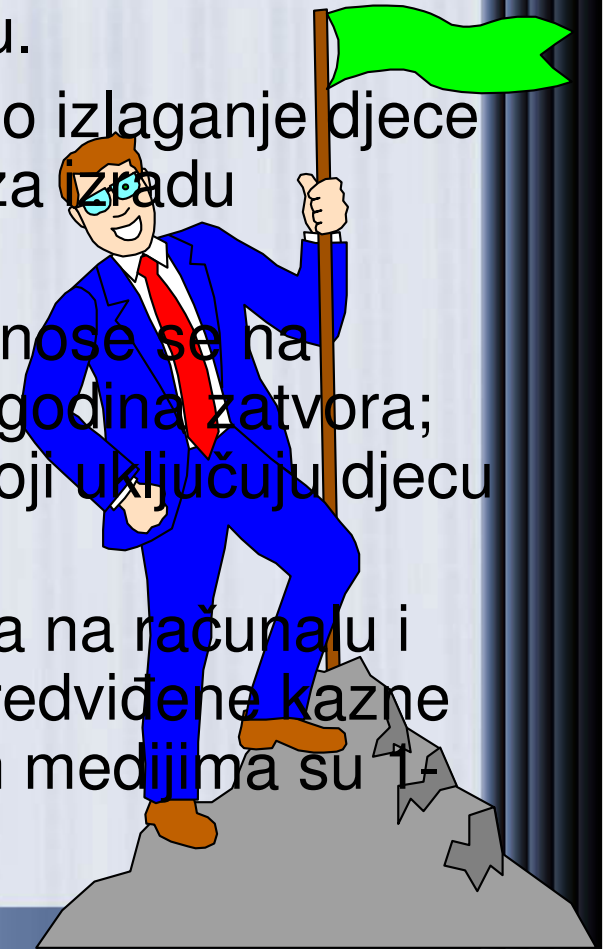
Online rizična ponašanja

- Otkrivanje osobnih informacija
- Slanje osobnih informacija nepoznatim ljudima
- Nekritično razgovaranje s nepoznatim ljudima
- Uvrštavanje nepoznatih ljudi na listu prijatelja
- Razgovor s nepoznatim ljudima o seksu
- Davanje prostih i nepristojnih komentara
- Namjerno posjećivanje stranica seksualnih sadržaja
- Korištenje zajedničkih dokumenata za skidanje slika

Što je više rizičnih ponašanja prisutno, to je veći rizik za neželjenu izloženost seksualnom sadržaju i uznemirujućim ponudama.

Zakon...

- 1993. g. – zakon preuzet iz bivše Jugoslavije; odnosio se na zabranu izlaganja djece mlađe od 14 godina seksualnom i pornografskom materijalu.
- 1996.g. – izmjene u zakonu: zabranjeno izlaganje djece i korištenje djece mlađe od 14 godina za izradu pornografskog materijala.
- 2000.g. najveće izmjene u zakonu - odnose se na definiranje kazni koje mogu biti od 1-5 godina zatvora; naglašeno da svi seksualni materijali koji uključuju djecu moraju biti uništeni.
- 2004. g. - prvi put se dječja pornografija na računalu i internetu definira kao kažnjivo djelo. Predviđene kazne za izlaganje i iskorištavanje djece u tim medijima su 10 godina zatvora.

Prevenција na području izlaganja nepoželjnom seksualnom sadržaju putem interneta

- Edukacija roditelja, djece, stručnjaka koji rade s djecom o mogućnostima moderne tehnologije i sigurnom načinu korištenja tih mogućnosti
- Edukacija o mogućim opasnostima i rizicima te o načinima zaštite
- Tehničke mogućnosti i dostignuća nisu dovoljna zaštita od mogućih rizika
- Važno! – topao i povjerljiv odnos roditelja i djeteta;
 - Odgoj
 - Nije kriv Internet!

Što učiniti kad se dogodi?

- Svi postupci u kojima odrasla osoba navodi djecu i mlađe maloljetnike na seksualne sadržaje i na bilo koji način ih izlaže eksplicitnom seksualnom sadržaju nisu zakonski dopušteni i smatraju se kaznenim djelom
- Ovakva iskustva roditelji i djeca mogu prijaviti policiji
- Obratiti se SOS liniji Hrabrog telefona

A cartoon illustration of a girl with a large orange face, smiling with her eyes closed. She has black hair and her arms are raised in the air. She is wearing a green t-shirt with a purple heart on the chest and purple shorts. The background is white with light blue vertical stripes on the sides.

HVALA NA PAŽNJI!

